

Serviceydelser skal forstås således, at det drejer sig om betaling for tjenesteydelser af enhver art, som ydes af andre virksomheder.

Offentlige takster er typisk betaling for, el, porto, telefon, tele og renovation.

Transportomkostninger dækker såvel de omkostninger, som afholdes ved betaling til selvstændige transportudovere, som de omkostninger som den enkelte virksomhed har i de tilfælde, hvor transporten foregår i egne vogne og ved ansatte chauffører.

Stigninger i husleje omfatter kun leje af lokaler, som tilhører andre. De virksomheder, som arbejder i egne lokaler, vil ikke kunne indregne en stigning i en beregnet leje af sådanne lokaler. Visse af de omkostningsstigninger, som vil optræde for disse virksomheder i forbindelse med anvendelsen af egne lokaler, vil imidlertid kunne dækkes ind i kraft af én af de andre regler i § 1, stk. 2, 2. pkt.

Stigninger i betaling for varme omfatter varme til opvarmning. Varme, der indgår i produktionen, er indregningsberettigede i medfør af bestemmelsen i § 1, stk. 2.

Til § 4

Det er fundet rimeligt, at virksomhederne skal nedsætte deres priser, hvis der optræder prisfald inden for de omkostningsarter, som i tilfælde af prisstigning vil kunne indregnes som forhøjelser i henhold til § 1, stk. 2, og § 2, stk. 2 og § 3, stk. 2. I mangel af en regel herom ville der kunne opstå en situation, som kunne give virksomhederne mulighed for at forhøje deres avancer, hvilket vil være i modstrid med formålet med dette lovforslag.

Til § 5

Bestemmelsen om at den der fastsætter vejledende videresalgspriser ikke må forhøje disse mere end, hvad der følger af lovens regler, er begrundet i hensynet til, at senere led i omsætningen ikke ved at benytte vejledende priser derved skal komme til at tage højere priser, end loven tillader. De stigninger, som kan indregnes, er dels de indregningsberettigede omkostningsstigninger, som foreligger i den virksomhed, som tilkendegiver videresalgspriserne, dels de indregningsberettigede omkostninger, som foreligger hos næste led i omsætningen. For så vidt angår de sidstnævnte omkostningsstigninger, der ifølge sagens natur må fastsættes ud fra en gennemsnitsbetragtning vedrørende de senere omsætningsleds omkostningsforhold, vil det være nødvendigt, at monopoltilsynet udover en vis vej-

ledningsvirksomhed med hensyn til, hvor store omkostningsstigninger der inden for mere betydningsfulde brancher vil kunne betragtes som omfattet af lovens regler om, i hvilket omfang omkostningsstigninger kan indregnes.

Henvisningen til § 7 indebærer, at der som baggrund for forhøjelse også af vejledende videresalgspriser skal foreligge et kalkulationsgrundlag.

Til § 6

Almindelige rimelighedsbetragtninger tilsiger, at offentlige virksomheder i en situation som den foreliggende ikke bør behandles anderledes end private erhvervsvirksomheder. Under de senere års midlertidige prislovgivning har offentlig virksomhed da også været omfattet af bestemmelserne. Hertil kommer den store samfundsøkonomiske betydning, som de offentlige takster efterhånden indtager. Endvidere må man være opmærksom på, at en lang række offentlige takster optræder som omkostninger for erhvervslivet, hvorfor betydelige stigninger i offentlige takster vil have en ugunstig indflydelse på erhvervslivets almindelige omkostningsniveau.

Til § 7

En regel om at virksomhederne skal kunne dokumentere de den 31. december 1979 gældende priser samt grundlaget for disses fastsættelse er nødvendig, hvis en lovgivning af denne art skal kunne administreres med rimelig effektivitet.

Af kontrolhensyn er det endvidere fastsat, at indregning af lovlige omkostningsstigninger forudsætter, at virksomhederne udarbejder og kan fremlægge kalkulationer, som udviser, at grundlaget for prisfastsættelsen er i overensstemmelse med lovens bestemmelser herom. Af kalkulationen skal fremgå de den 31. december 1979 gældende priser, priserne ved og tidspunktet for senere prisændringer samt de nye priser, som agtes iværksat med angivelse af tidspunktet for iværksættelsen. Den omhandlede kalkulation vil kunne indkræves af monopoltilsynet af kontrolhensyn.

For de virksomheder, der omfattes af monopollovens § 6, er det fundet hensigtsmæssigt, at de indsender det fornødne kalkulationsmateriale samtidig med anmeldelse af prisforhøjelser, og forinden prisforhøjelsen effektueres.

Specielt for olieselskaberne skal prisforhøjelser ikke blot anmeldes, men disse må endvidere ikke sættes i kraft uden monopoltilsynets godkendelse.